

Αντώνη Δ. Μαγγανά

Στο βιβλίο αυτό ο πρώην Αντιεισαγγελέας του Αρείου Πάγου συγκέντρωσε ένα μεγάλο αριθμό προτάσεων, αγορεύσεων, άρθρων, γνωμοδοτήσεων και άλλων γραπτών του. Ο σκοπός του δεν ήταν η μετάδοση νομικών γνώσεων, αλλά η επιθυμία το κάθε κείμενο να προκαλεί στους αναγνώστες κάποιο ερέθισμα για περαιτέρω προσωπικούς σχολιασμούς. Τα θέματα είναι πολλά και ποικίλα και άπτονται του Γενικού και του Ειδικού Δικαίου, των ειδικών ποινικών νόμων, της Ποινικής Δικονομίας, του Συνταγματικού Δικαίου και άλλων θεμάτων.

Η πρώτη ενότητα τιτλοφορείται "Άρθρα πίστωσης στη Δικαιοσύνη" έχει σαν κεντρική ιδέα να παρουσιάσει την πνευματική στάση που οφείλει να τηρεί ο νομικός έναντι των ποικίλων προβλημάτων της καθημερινής ζωής του δικαίου. Το πρώτο κείμενο που γράφτηκε το 1968 υπέστη τη λογοκρισία του δικτατορικού καθεστώτος και δεν δημοσιεύτηκε τελικά. Μπορούμε να διαβάσουμε "Το ιδεώδες είναι να καταστούν οι άνθρωποι όχι μόνο ελεύθεροι αλλά και άξιοι της ελευθερίας. Η αξιότης αυτή συνιστά το εδραίον στήριγμα και τον αποχρώντα λόγον υπάρξεως του ελεύθερου πολιτεύματος".

Από τα πολυάριθμα κείμενα που υπάρχουν επιλέξαμε ωρισμένα βασιζόμενοι σε διάφορα κριτήρια όπως και την επικαιρότητά τους και το ενδιαφέρον τους και κυρίως γιατί δείχνουν τη σταθερή γραμμή αλλά και την εξέλιξη που παρουσίασε ο Αντιεισαγγελέας Σ. Κανίνιας κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του.

Στο δημοσίευμα: "Ο λειτουργός της ποινικής δικαιοσύνης ενώπιον του έργου του" εκφράζεται η πεποίθηση ότι ο λειτουργός της ποινικής δικαιοσύνης πρέπει να είναι πολύ επιφυλακτικός έναντι των θεωρητικών απόψεων που γράφονται ερήμην των αναγκών της πρακτικής ζωής του δικαίου και τούτο γιατί το έργο του έχει προεχόντως πρακτικό χαρακτήρα. Στη νομολογία πρέπει όμως να προστεθεί απαραίτητα η αίσθησις της δικαιοσύνης. Ο δικαστικός λειτουργός ασπάζεται τον πίνακα αξιών που διαμορφώθηκε από την επίδραση του χριστιανικού πολιτισμού. Δίπλα όμως στη νομογνωσία πρέπει να διαθέτει και ικανή ανθρωπογνωσία, να διαθέτει πλήθος ψυχικών εμπειριών και ικανότητα διεισδύσεως στην ανθρώπινη ψυχή. Όμως η γνώσις προϋποθέτει τη συμπάθεια προς το θύμα, το δράστη, όλους τους ανθρώπους. Όλες αυτές οι ιδιότητες είναι απαραίτητες για την εκτέλεση του υψηλού έργου που είναι η κρίσις ανθρώπου από άνθρωπο. Κάθε ποινική δίκη αποτελεί ένα μικρό ή μεγάλο δράμα αληθινής ζωής.

Από τα θέματα που αφορούν το Ποινικό Δίκαιο επιλέξαμε:

α) Ένα κείμενο που επισημαίνει ατέλειες στο άρθρο 347 Π.Κ. (παρά φύσιν ασέλγεια μεταξύ αρρένων) και όπου πρότείνει να επεκταθεί η προστασία του άρθρου και σε νέους από 16 έως 21 ετών που μπορούν, κατά

τη γνώμη του, να πέσουν εύκολα θύματα επιτηδίων. Εξ' άλλου, κατά την άποψη του συγγραφέα, το έννομο αγαθό που προστατεύεται από το άρθρο 347 Π.Κ. είναι η ηθική υγεία του κοινωνικού συνόλου.

β) Μία πρόταση στη συμμετοχή συζύγου στην αυτοκτονία της γυναίκας του, όπου ο Αντεισαγγελέας ζητά όπως τα λόγια ή τα έργα του κατηγορουμένου "να έχουν προκαλέσει στην ψυχή του δέκτου πεισιθάνατον διάθεσιν και καταλυτικά της ζωής αισθήματα".

γ) Μία εγκύκλιος σχετική με τη δήμευση μοτοσυκλετών και μοτοποδηλάτων που προκαλούν παράνομα θόρυβο. Αφού διαπιστώνει ο συγγραφέας ότι τα δικαστήρια δεν αντιμετωπίζουν με τη δέουσα αυστηρότητα τους παραβάτες πιστεύει ότι η παρεπόμενη ποινή της δήμευσης γίνεται αισθητή ως βαρύτερη από την κύρια ποινή της φυλάκισης ιδίως όταν πρόκειται για νεαρά άτομα.

δ) Μία πρόταση του 1986, όπου γίνεται διάκριση μεταξύ ασελγών πράξεων και ασελγών χειρονομιών (άρθ 339 και 337 Π.Κ.). Ο όρος "πράξη" στο έγκλημα της αποπλανήσεως παιδιού υπάρχει μόνο στην περίπτωση χρησιμοποίησεως με οποιοδήποτε τρόπο των γεννητικών οργάνων, προς επιτυχίαν ηδονικού αποτελέσματος". Ο χαρακτηρισμός "ασελγείς χειρονομίες" προσήκει σε άλλες περιπτώσεις ασελγούς συμπεριφοράς, που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως μικρότερης ηθικής απαξίας και κοινωνικής "αποδοκιμασίας".

ε) Μία διάταξη του 1963, η οποία ορίζει ότι η δωροδοκία δεν στοιχειοθετείται όταν το δώρο δίδεται στον υπάλληλο χάριν αφηρημένης και αορίστου ευνοίας του προς τον δωροδότη. Επρόκειτο για κάποιο αγρονόμο ο οποίος ελάμβανε δώρα από τους κατοίκους της περιοχής του όχι για μια συγκεκριμένη πράξη αλλά χάριν "ευνοίας". Κατά τις περιπτώσεις δωροδοκίας χάριν νομίμου ή παρανόμου πράξεως το δώρον πρέπει απαραίτητως να σχετίζεται προς ωρισμένη και συγκεκριμένη πράξιν του υπαλλήλου. Αν υπάρχει μόνον η αφηρημένη και αόριστος εύνοια του υπαλλήλου τότε υπάρχει μόνον (πιθανή) πειθαρχική παράβασις.

ζ) Μία πρόταση που αφορά περίπτωση δυσφήμισης (δημοσίευση σε εφημερίδα) όπου όμως ο Αντι-εισαγγελέας Σ. Κανινίας με τον περιοριστικό τρόπο ερμηνείας του όρου "γεγονός" αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου περί δυσφήμισεως εκτιμώντας ότι πρόκειται για εξύβριση. Το παράδειγμα αυτό μαζί με άλλα δείχνει τις δυνατότητες που προσφέρει για τον δικάζοντα η ερμηνεία κατά ευρύ ή περιοριστικό τρόπο ενός κειμένου νόμου.

η) Η παραγγελία που ακολουθεί αφορά μια διατάραξη ησυχίας με μεγάφωνα. Είναι ενδιαφέρον να τονισθεί ότι, ήδη από το 1962, ο συγγραφέας υπογράμιζε ότι: "Το έννομον αγαθόν της ησυχίας τυγχάνει μεγίστης αξίας, για την νευρικήν ισορροπίαν και ψυχικήν γαλήνην του ανθρώπου εν τω συγχρόνω μηχανοκρατουμένω βίω. Ωστε η δίωξις του ανωτέρω εγκλήματος νάποτελεί, ιδία σήμερον, αληθή κοινωνική ανάγκη".

θ) Σε μία πρόταση του 1971 η ρίψις κροτίδων μέσα στην εκκλησία, το

βράδυ της Μ. Τετάρτης δεν θεωρήθηκε ως διατάραξη θρησκευτικής συνάθροισης λόγω του ότι δεν έγινε “υβριστικώς”, αλλά, σύμφωνα με το έθιμον το οποίον αποτελεί αντίθετα ιδιόρρυθμον εκδήλωσιν ευλαβείας.

ι) Ενδιαφέρον παρουσιάζει ένα κείμενο του 1971 όπου καθορίζονται τα όρια των ψευδολογιών ενός κρατουμένου. “Εκτός των ορίων της αποκρούσεως της κατηγορίας, ήτοι πέραν του θέματος της ενοχής, ο κατηγορούμενος δεν έχει την ελευθερίαν να αποστεί της αληθείας ίνα δολίως επιτύχει οιανδήποτε παραπλάνηση της Δικαιοσύνης εις τον ευπαθή ζυγόν της οποίας πάντα βαρύνουν είτε προς αναγνώρισιν ελαφρυντικών, είτε προς επεικίην επιμέτρησης της ποινής, είτε προς άλλην κατεύθυνσιν”.

κ) Σε μια περίπτωση “κατάστασης ανάγκης”, όπου ένας συγχωριανός του σωφέρ μη έχοντας δίπλωμα οδηγήσεως, γνωρίζοντας όμως να οδηγεί, αναγκάστηκε να οδηγήσει εσπευσμένα τον σωφέρ στο νοσοκομείο, ο Αντεισαγγελέας, αφού παραδέχτηκε την αδυναμία της εφαρμογής του άρθρου για την κατάσταση ανάγκης διότι δεν υπήρξε εδώ βλάβη εις τον “έτερον”, κατέφυγε με αφοπλιστικό αυθορμητισμό στη λύση ότι η απαλλακτική απόφασις που πρέπει να εκδοθεί θα πρέπει μοιραία να στηριχθεί στο συμβατικό ψεύδος: “επειδή το δικαστήριον επεισθη περί της αληθείας των πραγματικών γεγονότων...”. Η ρήση αυτή επαληθεύει το ότι η εκτίμηση των πραγματικών γεγονότων από τον δικάζοντα μπορεί να αποτελέσει, παράλληλα με τον τρόπο ερμηνείας του κειμένου νόμου, ένα μέσο αθώωσης του κατηγορουμένου σε περιπτώσεις όπου ναι μεν οι νομικές έννοιες που χρησιμοποιούνται από τον νόμο δεν μπορούν να οδηγήσουν στο αποτέλεσμα αυτό, όμως λόγοι αναγόμενοι στη στοιχειώδη δικαιοσύνη επιβάλλουν αυτή τη λύση.

λ) Μία πρόταση για μεταβολή κατηγορίας το 1969, από απόπειρα βιασμού σε απλή σωματική βλάβη μας δείχνει καθαρά έναν από τους λόγους που ωδήγησαν τελικά σε βαθείες μετατροπές του δικαίου για τα σεξουαλικά αδικήματα.

μ) Σε μια περίπτωση ατόμου που χρησιμοποίησε το ψυγείο αλλοδαπού που έφυγε από την Ελλάδα και αυτό χωρίς να πληρώσει δασμούς, υπάρχει συγγνωστή νομική πλάνη διότι ο κατηγορούμενος, απλοϊκός άνθρωπος, δεν μπορούσε να γνωρίζει ότι απαγορεύεται μία πράξη την οποίαν η κοινή αντίληψις θεωρεί αθώα και μη “φέρουσαν έστω και πόρρωθεν χαρακτήρα “φυσικού” εγκλήματος”.

ν) Σε μια πρόταση της εποχής της δικτατορίας (1970) αρνείται ότι υπάρχει περιύβριση αρχής σε μια περίπτωση όπου ένας Έλληνας προσωρινός κάτοικος Σικάγου, έστειλε υβριστική επιστολή σε ένα ενωμοτάρχη της Πυλίας ειρωνευόμενος και χλευάζων το Εκτακτο Στρατοδικείο Τριπόλεως επειδή τον είχε καταδικάσει ερήμην σε φυλάκιση 2-1/2 ετών για άλλη παρόμοια επιστολή. Τούτο διότι η περιύβριση έπρεπε να γίνει “δημοσίως” και ο όρος αυτός σχετίζεται προς τον τρόπον εκδηλώσεως του δράστη κατά τον χρόνον ενεργείας του.

Από τα θέματα που αφορούν τους ειδικούς ποινικούς νόμους, διαλέ-

Ξαμε μια γνωμοδότηση του 1986 όπου ο συγγραφέας διατυπώνει την άποψη ότι σε κάθε ομάδα κρατουμένων "επί λόγω τιμής" (αγροτικές φυλακές) δεν επιτρέπεται κατάταξη εφήβου καταδικασμένου σε ποινικό σωφρονισμό και τούτο διότι κατά τη γνώμη του υπάρχει διαφορά μεταξύ Ανοικτών Σωφρονιστικών Καταστημάτων και Σωφρονιστικών Καταστημάτων Ανηλίκων, επειδή είναι διάφορα τα πρόσωπα για τα οποία προορίζονται και διάφοροι οι τρόποι ασκήσεως του σωφρονιστικού έργου. Στην περίπτωση αυτή όμως θα μπορούσαμε να αναρωτηθούμε μήπως η γνωμοδότηση δεν βάζει ένα φρένο στις προσπάθειες της διοίκησης να περάσει δίπλα από την εφαρμογή του νόμου επιδιώκοντας την εξατομίκευση μιας ποινής.

Το άλλο κείμενο που διαλέξαμε είναι μια αγόρευση του 1961 που αφορά ένα θέμα ευρύτερου κοινωνικού ενδιαφέροντος. Πρόκειται για μεταφορά επιβατών με "πειρατικά" αυτοκίνητα (Α.Ν. 1795/51). Για να εφαρμοστεί όμως η νομοθεσία αυτή πρέπει να συντρέχει και η ακόλουθη προϋπόθεση:

Ότι επιτυγχάνεται πραγματική εξυπηρέτηση της συγκοινωνιακής γραμμής με τη χρήση κανονικών λεωφορείων χωρίς σημαντική ταλαιπωρία ή καθυστέρηση. "Τούτο όμως δεν συμβαίνει σήμερα εν-Αθήναις. Ένθα-κατά γενικήν ομολογίαν και κατακραυγήν - η δια λεωφορείων συγκοινωνία τυγχάνει πλημμελεστάτη, δημιουργούσα εύλογον δυσφορίαν παρά τω κοινώ της πόλεως".

Τα θέματα που διαλέξαμε και που αφορούν την Ποινική Δικονομία είναι μια σχετικά πρόσφατη πρόταση (1987) όπου ο διάδικος υπέβαλε εκπρόθεσμα μια έφεση λόγω απεργίας των δικηγόρων. Και να μεν ο νόμος παρέχει στο διάδικο τη δυνατότητα να ασκήσει αυτοπροσώπως και χωρίς συμπάρασταση δικηγόρου το ένδικο μέσο. Όμως ο διάδικος έχει το αυτονόητο δικαίωμα να ζητήσει και να λάβει σχετική δικηγορική συμβουλή. "Η προσωρινή στέρηση της δυνατότητας ασκήσεως του δικαιώματος αυτού, που προκαλείται από την απεργία των δικηγόρων, συνιστά ανωτέρα βία για τον διάδικο, διότι τον φέρει σε αμηχανία ως προς την ενέργεια μιας σημαντικής δικονομικής πράξεως όπως η άσκηση ενδίκου μέσου".

Σε μια πρόταση του 1974 εισηγείται την επανάληψη της διαδικασίας καθόσον θεωρεί την ανηλικότητα του δράστη που δεν ήταν γνωστή κατά το χρόνο εκδίκασης ως "άγνωστο γεγονός". Και τούτο διότι η ανηλικότητα μπορεί να θεωρηθεί (αρ. 525 παρ. 1 περ. 2. ΚΠΔ) ως "γεγονός καθιστών πρόδηλον ότι ο αιτών κατεδικάσθη αδικώς επί εγκλήματος βαρύτερου εκείνου, όπερ πράγματι εξετέλεσε".

Από τα θέματα που αφορούν το Συνταγματικό Δίκαιο επιλέξαμε τα ακόλουθα:

α) Μια διάταξη του 1962 που απορρίπτει μια μήνυση για παράνομη τέλεση εράνου (υπέρ πολιτικού κόμματος). Η απαγόρευση αναφέρεται προφανώς μόνο στην περίπτωση που ο έρανος απευθύνεται στο ανώνυμο κοινό. Δεν περιλαμβάνεται ο διενεργούμενος μεταξύ επωνύμων προσώ-

πων. Αντίθετη άποψη θα αντέφασκε και προς το άρθρο 4 Συντ. το οποίο προστατεύει την προσωπική ελευθερία που περιλαμβάνει και την ελευθερία προσωπικής διαθέσεως υπό την μορφήν εισφοράς υπέρ οιαυδήποτε σκοπού, μη αποδοκιμαζομένου υπό του νόμου.

β) Μια γνωμοδότηση του 1977 που αποφαινεται ότι ο χώρος εργασίας στις σύγχρονες βιομηχανικές μονάδες δεν δύναται να θεωρηθεί ως “κατοικία” ούτε των εργοδοτών ούτε των εργαζομένων και να συμπεριληφθεί έτσι στο άρθρο 9 Συντ. που απαγορεύει την παραβίαση του οικιακού ασύλου.

γ) Ένα κείμενο του 1983 που προτείνει την ένταξη στον Ποινικό Κώδικα ως “οιονεί ποινικού νόμου εν λευκώ” και ως ερμηνευτική ανταπόκριση του άρθρου 24 Συντ:

“Άρθρον 288Α

Προστασία του περιβάλλοντος

Ο εκ προθέσεως ή εξ αμελείας παραβιάζων τα υπό του νόμου διατασσόμενα μέτρα προς προστασίαν του φυσικού περιβάλλοντος, τιμωρείται δια φυλακίσεως ή δια χρηματικής ποινής. Εις ιδιαιτέρως βαρείας περιπτώσεις επιβάλλεται φυλάκισις τουλάχιστον ενός έτους”.

Με τη δημιουργία ειδικού άρθρου του Ποινικού Κώδικα τονίζεται η σημασία και η βαρύτητα που προσδίδει ο συγγραφέας στο αδίκημα αυτό.

δ) Μια ενδιαφέρουσα παραγγελία του 1977 προς τους εισαγγελικούς λειτουργούς που, αφού διαπιστώνει ότι ο Τύπος συχνά παραμελεί να εκθέσει τα περί “Τιμωρίας” ενώ δίνει μεγάλη έμφαση στο “έγκλημα”, τους ζητά όταν μετέχουν στην εκδίκαση μιας αξιόλογης υπόθεσης, μείζονος ηθικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος, να επιμελούνται της κατάρτισης σύντομης έκθεσης με τα κυριώτερα στοιχεία και την ποινή και η οποία έκθεση θα υποβάλλεται στον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας για να μεταδίδεται περαιτέρω ως είδησις δημοσίου ενδιαφέροντος συμμετέχοντας ταυτόχρονα στην επίτευξη γενικοπροληπτικών στόχων της ποινής.

ε) Το επόμενο κείμενο εξηγεί γιατί, κατά τη γνώμη του, είναι απαραίτητη η εκδίκαση πολιτικών εγκλημάτων και των κακουρηγμάτων από το δικαστήριο των ενόρκων. Ως προς τα πολιτικά εγκλήματα διότι αποτελεί έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, “ανταναικλώσα την στάθμη της γενικής παιδείας και της πολιτικής ωριμότητας του λαού και συνιστώσα χρήσιμον εκάστοτε “μήνυμα προς τους πολιτικώς κρατούντας”. Για τα κακουρηγήματα εν γένει για λόγους κοινωνικοπαιδαγωγικούς και “χάριν μείζονος εξάρσεως της πρωταρχικότητας και ιερότητας εννόμου αγαθού της ανθρωπίνης ζωής, σκαιώς περιφρονουμένης κατά τους τελευταίους τούτους καιρούς”.

ε) Μια ενδιαφέρουσα περίπτωση προσηλυτισμού από οπαδούς της θρησκευτικής αίρεσης “Μάρτυρες του Ιεχωβά” αφορά η επόμενη πρόταση του 1962. “Προσηλυτισμός υφίσταται μόνον εφόσον το χρησιμοποιούμενον μέσον είναι αθέμιτον, ως τοιοούτον δεν χαρακτηριστείον το ασυμβίβα-

στον προς την κατά παράδοσιν, πνευματικότητα και ανεκτικότητα της Ορθοδόξου Χριστιανικής Εκκλησίας. Αλλ' ως εικός, η διάθεση εντύπων περιεχόντων τα δόγματα οιασδήποτε θρησκευτικής αιρέσεως (έστω επί ευτελεί τιμήματι ή και δωρεάν) επ' ουδενί λόγω δύναται να θεωρηθεί ως τοιούτον αθέμιτον μέσον".

Τέλος από την ενότητα "Έτερα νομικά θέματα" κρατήσαμε: Μια γνωμοδότηση του 1977 που αφορά τα νεκρά έμβρυα από διακοπή της κυήσεως που παραδίδονται για επιστημονική έρευνα. Ο Αντεισαγγελέας φαίνεται να ενθαρύνει αυτή την πακτική υπό τον όρο του σεβασμού της βούλησης της γυναίκας. "Ός γνωστόν το κυοφορούμενον μετέχει της ιερότητος της ανθρωπίνης ζωής η δε κατ' αυτού επιβουλή συνιστά ενδεχομένως το έγκλημα της αμβλώσεως. Και ναι μεν το νεκρωθέν έμβρυον δεν είναι αντικείμενον νομικής προστασίας (...) όμως νομικής προστασίας απολαύει η γυναίκα, εκ της οποίας εξήχθη το έμβρυον τούτο".

Σε μια γνωμοδότηση του 1976 αντιμετωπίζεται το θέμα της συναίνεσης του ασθενή ή τραυματία και τίθεται το θέμα της ελεύθερης αυτοδιάθεσης του ατόμου. "Η υποχρέωση προς διάσωσιν της ζωής του ασθενούς θα κριθεί αξιολογικώς υπέρτερη της υποχρέωσης σεβασμού της προσωπικότητος του. Οφείλει λοιπόν ο γιατρός, σε περίπτωση παρόντος και άλλως αναπότρεπτου κινδύνου της ζωής του ασθενούς να ενεργήσει την χειρουργική επέμβασιν, έστω και άνευ συναίνεσεως αυτού ή των συγγενών του". Αντιθέτως, ο γιατρός δεν πρέπει να επέμβει όταν τίθεται ζήτημα μόνον προστασίας της υγείας ή της σωματικής ακεραιότητος του ασθενούς. Η θέση αυτή εμφανίζεται αντίθετη προς τις σύγχρονες αντιλήψεις περί ελεύθερης αυτοδιάθεσης της ζωής.

Το βιβλίο τελειώνει με την αγόρευση του Αντεισαγγελέα Σ. Κανινία στη δίκη των πρωταιτίων του πραξικοπήματος της 21 Απριλίου 1967. Από το κείμενο αυτό κρατήσαμε τις ακόλουθες παραγράφους: "Το νόημα της παρούσης Δίκης είναι πνευματικόν. Συνίσταται εις την αποδοκιμασίαν της Ύβρεως, την οποίαν διέπραξαν οι κατηγορούμενοι "καταλύσαντες τον Δήμον", καταλύσαντες την Δημοκρατίαν και κατ' αυτόν τον τρόπον περιφρονήσαντες τον Άνθρωπον.

Η Δημοκρατία είναι το πολίτευμα της Ευθύνης, του Ελέγχου, της Παιδείας, του Ανθρώπου. Όπως μέσα εις κάθε άνθρωπον "οι λογισμοί κατηγορούν και απολογούνται" έτσι μέσα εις την Δημοκρατίαν αι σκέψεις και τα συμφέροντα των πολιτών διαλέγονται, συζητούνται, μάχονται και εξάγονται αι ορθαί αποφάσεις, οι δίκαιοι νόμοι".

Μετά την ανάγνωση των κειμένων αυτών, στο νου μας έρχονται οι ακόλουθες σκέψεις:

Εντυπωσιάζεται κανείς από την ποικιλία των θεμάτων όπου ένας εισαγγελέας καλείται να πάρει θέση. Τα θέματα αυτά έχουν την εξής ιδιαιτερότητα. Απαιτούν όχι μόνον βαθεία "νομογνωσία" αλλά και ευρεία γνώση και εμπειρία της ζωής αφού κάθε περιστατικό έχει μια ατομικότητα. Απαιτούνται ιδιαίτερα προτερήματα και χαρακτηριστικά για να γίνει κά-

ποιος εισαγγελέας. Και τις μεν θεωρητικές γνώσεις μπορεί να τις αποκτήσει στο Πανεπιστήμιο όμως την εμπειρία της ζωής που θα την διδάχθει: Γι' αυτό χρειάζεται μια ικανότητα αντίληψης και μια βαθειά διαίσθηση.

Με το βιβλίο αυτό ο συγγραφέας μας βοήθησε πραγματικά να γνωρίσουμε καλλίτερα τον "εισαγγελέα" πράγμα που το θεωρούμε εξαιρετικά χρήσιμο. Τον "εισαγγελέα" ο οποίος κατέχει μια λεπτή και δύσκολη θέση ανάμεσα στην προάσπιση των συμφερόντων της δικαιοσύνης (του κράτους) και την επιδίωξη εξεύρεσης της ουσιαστικής αλήθειας. Γιατί ο κίνδυνος ελλοχεύει για τον εισαγγελικό λειτουργό να παρασυρθεί προς μία συστηματική υποστήριξη των θέσεων της διοίκησης ("crown minded"). Αυτό ακριβώς φαίνεται ότι κατάφερε να αποφύγει ο Εισαγγελέας Σ. Κανίνιας όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε από την ανάγνωση του συγγράμματος. Πιστεύουμε ότι πρόκειται για ένα "κατόρθωμα" το οποίο πραγματικά τον τιμά.